

Koç Üniversitesi
Hemşirelik
Yüksekokulu
Semahat Arsel
Hemşirelik Eğitim ve
Araştırma Merkezi
(SANERC)'in yayın
organidir.

Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma

Dergisi

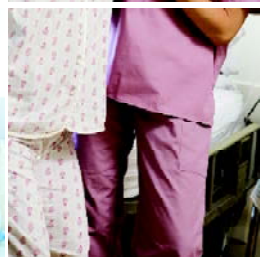
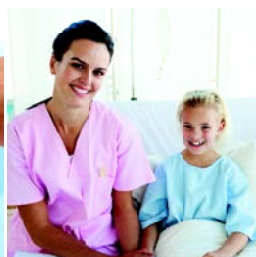
Cilt 8 / Sayı 2 / 2011

Profesyonel Kimliğin Dışa Yansıyan Boyutu:

Profesyonel İmaj
ve
Hemşirelik

HEMŞİRELİKTE EĞİTİM ve ARAŞTIRMA DERGİSİ

Journal of Education and Research in Nursing

Kapak Konusu

Profesyonel Kimliğin Dışa Yansıyan Boyutu: Profesyonel İmaj ve Hemşirelik

Professional Image and Nursing Dimension Reflected to Out
of Professional Identity

Selma Sabancıoğulları, Selma Doğan

Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu
Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi (SANERC)
Yayın Organı

Koç University School of Nursing
Publication of the Semahat Arsel Nursing Education and Research Center

Dört ayda bir yayımlanır. Issued three times a year.

Yayın Türü: Yaygın, süreli, bilimsel

Sahibi: Umran S. İNAN, Prof. Dr.

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Editör: Emine TÜRKMEN, Yard. Doç. Dr.

Editör Yardımcıları: Nilgün GÖKTEPE, Dr.; Selvinaz ALBAYRAK;

Özlem YAZICI KORKMAZ, Yard. Doç. Dr.; Serpil ABALI

Yabancı Dil Editörü: Jacob CHIZZO

Yazışma Adresi

Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu, Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi
Güzelbahçe Sok. No 20 D Blok, 34365 Nişantaşı / İSTANBUL
Tel: 0212- 311 26 40 Faks: 0212 311 26 30 e-posta: sanerc@ku.edu.tr

Değerlendirmeye gönderilecek yazılar için e-posta adresi: head@kareyayincilik.com.tr

Grafik Tasarım, Hazırlık: Selin Canaran Demir; e-posta: selin.canaran@gmail.com

Baskı öncesi yayına hazırlık çalışmaları:

Kare Yayıncılık ve İletişim Hizmetleri; 0216 550 61 11, e-posta: kareyayincilik@gmail.com

Baskı: Portakal Basım Matbaacılık San.Tic.Ltd.Şti., İstanbul Tel.: 0 212 332 28 01

Baskım Tarihi: Aralık 2011

Baskı Adedi: 1000

Editörün Kaleminden 1

Emine Türkmen

Özgün Yazı 3

21. Yüzyılda Hemşirelik Eğitimi

Nurse Education for the 21st Century

Elizabeth Anne Herdman

Klinik Yazı 7

Doğum Ağrısı İle Baş Etmede Güvenli Yaklaşım: Hipnozla Doğum

A Safe Approach to Pain at Childbirth: Hypnobirthing

Gözde Gökçe İsbilr, Hülya Okumuş

Sürekli Eğitim 11

Laparoskopik Cerrahide Hasta Hazırlığı ve Hemşirenin Rolü

Preparation of Patient in Laparoscopic Surgery: Role of Nurse

Meftun Akgün

Araştırma I 18

Hastanelerde İletişim Sistemi ve Yönetici Hemşirelerin Yaşadıkları Sorunlar

Communication Systems in Hospitals and the Related Problems Experienced by Nurse Managers

Ülkü Baykal, Serap Altuntaş, Şeyda Seren İntepeler

Araştırma II 38

Cerrahi Kliniklerinde Çalışan Hemşire ve Hekimlerin Çatışma Nedenleri, Çatışma Çözme Becerileri ile Kullandıkları Stratejiler

Causes of Conflict, Conflict Resolution Skills and Conflict Resolution Strategies of Surgical Staff Nurses and Physicians

Şeyda Seren İntepeler, Arzu Kader Harmancı

Araştırma III 44

Hemşirelerin Çalıştıkları Kurumlardaki Hasta Güvenliği Kültürünü Değerlendirmeleri

Evaluation of the Patient Safety Culture: Survey of Nurses

Fügen Göz, Miyaser Kayahan

Araştırma IV 51

Yönetici Hemşirelerin Gözleme Dayalı İş Analizi Sonuçları

Results of the Based on Observation Job Analysis of Manager Nurses

Arzu Kader Harmancı, Feride Eşkin, Nihal Ünal, Ülkü Baykal, Hilal Odacı, Tuğba İrik

Kütüphane 56

Güssün Güneş

Yazarlara Bilgi 57

Değerli Meslektaşlarım,

Dünyada gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülkelerde, son 30-40 yıldır önemli derecede hissedilen hemşire işgücü sorunu yaşanmaktadır. Bu durum, bir yandan sağlık çıktılarını ya da hasta sonuçlarını olumsuz etkilerken diğer yandan çalışmakta olan hemşirelerin iş yükünü daha da artırmakta, yıpranma ve işten ayrılmalarna yol açarak hemşire devir hızının yükselmesine neden olmaktadır.

Hemşire sayısı ile bakım kalitesi arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmalarda, hemşire istihdamının hasta güvenliği ile hastalık ve ölüm oranları üzerindeki etkisi ortaya konmuş; hemşire başına hasta sayısının artması ile ölüm oranlarının ve üriner enfeksiyon, üst gastrointestinal sistem kanaması, hastane kaynaklı pnömoni, şok, kardiyak arrest gibi diğer istenmeyen olayların arttığı bildirilmiştir. Türk Tabipler Birliği'nin(2005), ülkemizdeki yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde ortaya çıkan toplu ölümlerle ilgili hazırladığı raporda, bir hemşireye düşen hasta sayısının ve hemşire devir hızının çok yüksek olduğu belirtilmiştir. Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Derneği'nin (2006) "Pediatrik Yoğun Bakım Raporu"na göre; hemşirelerin özel bir eğitim almadığı, vardiyada bir hemşireye düşen hasta sayısının (1 hemşire: 4.5 hasta) ulusal ve uluslararası standartların çok üzerinde olduğu, aspirasyon ve hemodinamik izlem gibi temel hemşirelik işlevlerinin asistan hekimler tarafından yürütüldüğü, sekreter ve diğer destek personelinin eksik olduğu, bunun hemşire ve hekimlerin iş yükünü daha da artırdığı, bazı ünitelerde de refakatçilerin bulunduğu bildirilmiştir. Yine aynı raporda, çocuk yoğun bakım ünitelerinde mortalite oranının gelişmiş ülkelere göre çok yüksek olduğu (%16) belirtilmiş; mortalitedeki yüksekliğin ünitelerdeki donanım yetersizliği, uzman hekim ve hemşire eksikliği, yoğun bakım ünitelerinin organizasyon ve işleyiş ile ilgili sorunlardan kaynaklandığı bildirilmiştir.

Yukarıdaki verilerin aksine, hemşire devir hızının

düşük olduğu miknatis (magnet) hastanelerde yapılmış araştırmalarda, hastanede yatış sürelerinin kıaldığı, ölüm oranı ve pnömoni, şok, yara enfeksiyonu gibi komplikasyonların azaldığı gösterilmiştir. Bu hastanelerde çalışılan ortam mercek altına alınmış ve çalışılan ortamın özelliklerinin çok önemli olduğu görülmüştür. Miknatis hastanelerde, liderlik becerileri gelişmiş yöneticilerin bulunduğu, hemşirelerin en üst düzeyde temsil edildiği, otonomi sahibi olduğu, sürekli eğitim ve profesyonel gelişmelerinin desteklediği, hekim-hemşire ilişkileri ve işbirliğinin iyi olduğu, çalışanların sayı ve nitelik olarak yeterli olduğu ve hemşirelerin yöneticilerinden destek aldığı belirlenmiştir.

Ülkemizde, hemşirelik mevzuatının yenilenmesine yönelik 20 yıldır devam eden çalışmalar sonuç vermiş ve hemşirelik mesleği için yıllardır sorun olarak gündemde bulunan "görev-yetki-sorumluluk" karmaşasına çözüm getirilmiştir. Bu olumlu gelişmeler ile birlikte, 2 Kasım 2012'de yayınlanan 663 No'lu "Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ise biz hemşirelerde mesleğimizin geleceği ile ilgili kaygılar yaratmıştır. Çünkü, bu düzenleme ile kamu hastaneleri yeniden yapılandırılacak; bu bağlamda hastanelerdeki mevcut başhemşirelik kadroları kaldırılacak ve hemşirelik hizmetleri Bakım Grup Müdürlüğü'ne bağlı olarak yürütülecektir. Bakım Grup Müdürlüğü kadrosuna hemşire olmayan kişilerin yerleştirilmesi durumunda, yönetimde hemşireler üst düzeyde temsil edilemeyecektir. Bu durum, mesleğimizin geleceğini olumsuz etkileyebilecek önemli bir tehdittir; bu konuda tüm meslektaşlarımızın ve üst düzey yöneticilerin dikkatli davranması gerekmektedir.

Daha iyi sağlık çıktıları ve hasta sonuçlarına ulaşabilmek için hemşirelere sağlıklı çalışma ortamları oluşturulması dileğiyle,

Emine TÜRKMEN
Yard.Doç.Dr.

“VEHBİ KOÇ VAKFI HEMŞİRELİK FONU”ndan

HEMŞİRELİK ARAŞTIRMALARINA

DESTEK

Vehbi Koç Vakfı Hemşirelik Fonu tarafından 2012 yılında en fazla 10 araştırma projesine destek sağlanacaktır.

Vehbi Koç Vakfı Hemşirelik Fonu Proje Destekleme Programı'nın Hedefi:
Türkiye'de hemşirelik mesleğinin gelişme ve güçlenmesine katkıda bulunmaktadır.

Son başvuru tarihi 15 Ocak 2012

Hangi Projeler Kabul Edilebilir?

Hemşirelik mesleğinin eğitim, yönetim ve bakım sorunlarına ışık tutacak;

Hemşirelik bakımının etkisini ortaya koyacak;

Eğitim-uygulama alanlarının ortak çalışmasını yansıtacak;

Tercihen Türkiye çapında yapılacak;

Ekip ya da disiplinlerarası işbirliğini yansıtacak çalışmalar kabul edilecektir.

• Tez çalışmaları kabul edilmeyecektir.

Kimler Başvurabilir?

- Devlet Üniversiteleri'ne bağlı Hemşirelik Yüksekokulu ve Sağlık Yüksekokulu'nda görev yapan hemşire öğretim üyesi ve görevlileri;
- Devlet Hastaneleri'nde görev yapan hemşire öğretim üyesi ve görevlileri;
- Hemşirelik mesleğinin sivil toplum kuruluşlarında görev yapan hemşire öğretim üyesi ve görevlileri başvurabilir.
- Proje yürütücüsü hemşire öğretim üyesi ya da öğretim görevlisi olmalıdır.
- Projede yer alacak diğer araştırmacılar hemşirelik lisans programı mezunu olmalıdır. (Araştırma ve istatistik dersi almış olmalıdır).

Bir proje için ayrılan bütçe ne kadardır?

- Bir proje için toplam yıllık destek en fazla 25.000 USD'dir.

Proje destekleme süresi ne kadardır?

- Her proje bir yıl süreyle desteklenir.

Nasıl başvurulabilir?

- Başvuru formları SANERC'ten temin edilebilir. Yazılı başvurular kabul edilir.
- Başvuru formu doldurulduktan sonra aşağıda belirtilen adrese gönderilir.

Bilgi için; Tel: 0 212 311 26 40 Faks: 0 212 311 26 30
www.sanerc.ku.edu.tr e-posta: sanerc@ku.edu.tr
Vehbi Koç Vakfı Hemşirelik Fonu Proje Destekleme Komitesi
Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu
Güzelbahçe Sok. No: 20, 34365 Nişantaşı / İstanbul

Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi (HEAD), Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu, Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nin (SANERC) süreli yayın organıdır. Hemşirelik ve sağlık alanında yeni bilgi ve gelişmeleri yansıtan araştırma, derleme makaleleri, olgu sunumları, çeviri yazıları (izinli), güncel bilimsel toplantı ve yayın tanıtımlarını yayınlamak hemşirelerin mezuniyet sonrası sürekli gelişimini desteklemeyi ve hemşirelerin bilimsel çalışmalarına yöneltilmesine katkı sağlamayı hedefler.

Dergi her altı (6) ayda bir yayınlanır. Yazı dili Türkçe ve İngilizce'dir. Yayınlanmak üzere gönderilen makaleler, yayın kurulu ve en az iki danışman tarafından incelendikten ve yazarlarca gerekli düzeltmeler yapıp tüm yazarların yazılı onayı alındıktan sonra yayınlanabilir. Yazıların daha önce başka bir yerde yayınlanmamış olması veya yayınlanmak üzere kabul edilmemiş olması gerekir. Gönderilen yazı daha önce herhangi bir kongre ya da sempozyumda sunulmuş ise bu durum ilk sayfada dipnot olarak belirtilmelidir. Dergide yayınlanan yazılar için yazarlara ücret ödenmez veya yazarlardan ücret alınmaz. Yazıların bilimsel sorumluluğu yazar(lar) aittir. Dergi yayın kurulu sorumlu tutulamaz.

Dergide yayınlanmış veya yayınlanacak olan tüm yazıların yayın hakkı SANERC'e aittir; Yayın Kurulunun izni olmadan yazıların tümü veya herhangi bir bölümü, tabloları, resim/şekilleri yayınlanamaz.

Araştırma makaleleri: Bilimsel yöntem ve kurallara uygun şekilde yapılmış araştırma makaleleri bu bölümde yer alacaktır.

Derleme makaleler: Hemşirelik uygulaması, eğitimi ve yönetimi ile ilgili en yeni bilgileri gözden geçiren yazılar bu bölümde yer alacaktır.

Özgün yazılar: Hemşirelik ile ilgili önemli sorunlara ve uygulamalara ilişkin görüşler içeren yazılar bu bölümde yayınlanacaktır.

Olgu sunumu: Klinik olgu sunumları bu bölümde yer alacaktır.

Kişisel klinik deneyimler: Hemşirelerin ya da hasta yakınlarının yaşadığı kişisel deneyimlere yer verilecektir.

Yayın tanıtımı: Yeni yayınlanmış ya da yayınlanmak üzere olan kitapların tanıtımı yer alacaktır.

Haberler: Kurs, kongre, sempozyum duyuruları ve yorumları yer alacaktır.

Yazıların gönderilmesi:

HEAD yalnızca e-posta ile gönderilen yazıları kabul etmekte, posta yoluyla yollanan yazıları değerlendirmeye almamaktadır. Yazıların değerlendirilmesi ve kabul edilmesi sürecinde, yazarlarla her türlü iletişim e-posta ile yapılır.

Değerlendirmeye gönderilecek yazılar için e-posta adresi:
head@kareyayincilik.com.tr

Yazıların yayına hazırlanması sırasında dikkat edilecek noktalar: Dergiye gönderilen yazılar, ilk olarak dergi yazım kuralları açısından incelenir. Derginin istediği kurallara uymayan yazılar, daha ileri bir incelemeye gerek görülmez yazara iade edilir. Bu nedenle, zaman ve emek israfına yol açmamak için, dergi kurallarına özenle uyulmalıdır. Metin dosyası için herhangi bir yazı editörü kullanılabilir (örn. Word,...).

Tüm yazılı metinler 12 punto büyüklükte "Times New Roman" yazı karakterinde iki satır aralıklı olarak yazılmalıdır. Sayfada her iki tarafta uygun miktarda boşluk bırakılmalı ve ana metindeki sayfalar numaralandırılmalıdır.

Yazar adları sadece başlık sayfasında olmalı, akademik ünvanları, çalıştıkları kurumlar ve bölümler, iletişim adresleri (telefon, faks, e-posta) belirtilmelidir.

Yazılar her biri ayrı sayfadan başlamak üzere, başlık, özet, metin, kaynaklar, tablolar ve şekiller bölümünden oluşur.

• Başlık sayfası: yazının başlığı, yazar(lar)ın açık ad ve soyadları, ünvanları, çalıştıkları kurum ve bölümler, adresleri yer almalıdır.

• Özet: ikisi de ayrı sayfalarda olmak üzere en fazla 250 kelimelik Türkçe ve İngilizce özet bölümü olmalıdır. Özeti sonunda Index Medicus'a göre seçilmiş 3-6 tane anahtar sözcük seçilmelidir.

• Metin: Araştırma makalelerinde giriş, gereç ve yöntem, bulgular ve tartışma bölümlerinden oluşur.

Kullanılan bütün birimler "Système Internationale" (SI) birimleri olmalıdır. İlaçların jenerik adları kullanılmalıdır. Ticari isim ancak, yazıyla doğrudan ilgili olduğu takdirde kullanılabilir.

Başlıkta veya özetinde kısaltma kullanılmamalıdır; metinde kullanılan kısaltma sayısı ise mümkün olduğunca az olmalıdır.

• Tablolar: Her biri ayrı sayfada, çift aralık kullanılarak hazırlanmalıdır. Bütün tabloların, metinde kullanış sıralarına göre numaralanması ve başlıkların yazılması gerekir.

• Şekiller: Dijital formatlı şekiller, jpeg kayıtlı ve 300 dpi çözünürlüğünde olmalı, metinde kullanış sırasına göre numaralandırılmalıdır.

• Kaynaklar: Kaynakların doğruluğundan yazarlar sorumludur. Metin sonunda kaynaklar ayrı bir sayfada çift aralıklı olarak yazılmalı ve metinde yer aldığı sıraya göre numaralandırılmalıdır. Dergi adları Index Medicus'a göre kısaltılmalıdır. Bir kaynaktan yazıların sayısı üçten fazla olduğu durumlarda üçüncü yazardan sonra "et al." ya da "ve ark." ibaresi eklenmelidir. Kaynak yazımı aşağıda belirtildiği şekilde yapılmalıdır:

Kitap: Yazarın soyadı, adının başharf(ler)i, kitabın adı, birden fazla basımı var ise kaçınıcı basım olduğu, basıldığı şehir, basımevi, basıldığı yıl ve sayfa numaraları belirtilmelidir.

Jarvis C. *Physical examination and health assessment*. 3rd. ed. Philadelphia: W.B. Saunders Company; 2000. p. 687-750.

Kitaptan bölüm: Bölüm yazarının soyadı, adının başharf(ler)i, bölümün adı, editörün soyadı, adının başharf(ler)i, kitabın adı, birden fazla basımı var ise kaçınıcı basım olduğu, basıldığı şehir, basımevi, basıldığı yıl ve sayfa numaraları belirtilmelidir.

Melanie SM, Hickey JV. *Neuroscience critical care*. In: Hickey JV. editor. *The clinical practice of neurological and neurosurgical nursing*. 5th. ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2003. p. 359-67.

Çeviri kitap: Yazarın soyadı, adının başharf(ler)i, kitabın adı, birden fazla basımı var ise kaçınıcı basım olduğu, çeviren kişinin başharf(ler)i ve soyadı, basıldığı şehir, basımevi, basıldığı yıl ve sayfa numaraları belirtilmelidir.

Ferry DR. *On günde temel elektrokardiyografi*. Çeviri, M. Kahrman. İstanbul: Etkil A.Ş.; 2001. s. 10-29.

Dergi: Makale yazarının soyadı, adının başharf(ler)i, makalenin adı, yayımlandığı derginin adı (Index Medicus'taki kısaltma adı), yıl, cilt no ve sayfa numaraları belirtilmelidir.

Pokorny ME, Koldjeski D, Swanson M. *Skin care intervention for patients having cardiac surgery*. *Am J Crit Care* 2003;12:535-44.

Dergi eki (Supplement): Makale yazarının soyadı, adının başharf(ler)i, makalenin adı, yayımlandığı derginin adı (Index Medicus'taki kısaltma adı), yıl, cilt no, parantez içinde Supplement no ve sayfa numaraları belirtilmelidir.

Ahrens T. *Severe sepsis management: Are we doing enough?*. *Crit Care Nurse* 2003;23(Suppl. 5):2-15.

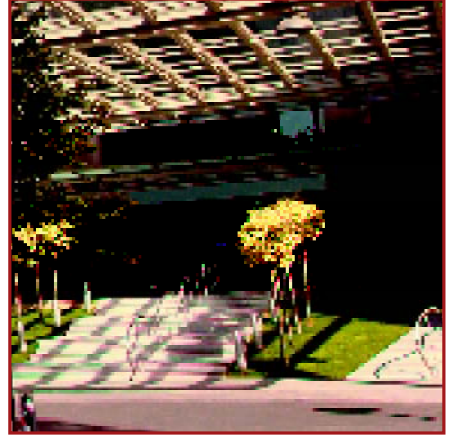
İnternet: http://www. ile başlayan adres satırı eksiksiz bildirilmelidir. Erişim tarihi (gün, ay, yıl) bilgisi de yazılmalıdır.

KOÇ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK YÜKSEKOKULU
SANERC

Eğitim
ve
Araştırmada
Mükemmellik
İçin

Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi

(T) 0212 311 26 40 (F) 0212 311 26 30

www.sanerc.ku.edu.tr